

Vida Acadèmica

TRASPÀS DEL DOCTOR JOSEP CARRERAS I BARNÉS, DIRECTOR DE LA REVISTA

El dia 18 d'abril, divendres sant, va morir de manera bastant sobtada, el doctor Josep Carreras i Barnés, que era director de la revista de la Acadèmia, vicesecretari general, i abans durant bastants anys secretari general de la institució. Aquesta pèrdua deixa un buit en una tasca activa que estava fent amb molt d'encert. Com a condol reproduïm el text de la nota obituària que es va publicar pocs dies després a La Vanguardia signada pel Dr. Jacint Corbella.

Josep Carreras i Barnés. Bioquímic.

Josep Carreras ha estat catedràtic de Bioquímica i Biologia Molecular de la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona (UB) durant trenta-sis anys, des de l'any 1977 fins a la seva jubilació el 1973. Havia nascut a Palamós el 9 de març de 1943 i ha mort a Barcelona aquest 18 d'abril. Els pares eren mestres i la seva influència li va donar uns trets de caràcter ordenat, disciplinat i sobretot responsable. Ell ho recordava sovint i havia après que si feia una feina s'havia de fer bé i si no podia calia renunciar i deixar-la. S'ho havia aplicat més d'una vegada. Va estudiar medicina a la UB, amb beca, estant a la residència de l'Hospital de Sant Pau. Fou intern de Fisiologia des del començament i en acabar va anar, amb beca, a la universitat de Kansas City, on va estar gairebé tres anys, i es formà com a científic, amb el mestratge de Santiago Grisolia, en una de les branques, la bioquímica, que estaven a la primera línia de recerca d'aleshores. Malgrat que li oferien continuar, preferí tornar al seu país, on creia que podia fer una tasca més útil, desenvolupant una Bioquímica que aquí estava en les beceroles.

Barcelona havia tingut una tradició de nivell científic de primer ordre amb l'Institut de Fisiologia, creat per August Pi-Sunyer, que fou destruït l'any 1939, amb l'exili i dispersió dels seus membres. Després de molts anys de grisor fosca, al cap de vint anys, el doctor Vidal Sivilla va poder iniciar la nova formació d'escola que, al cap de bastant temps ha pogut recuperar un nivell correcte. Carreras fou el seu primer deixeble bioquímic. El seu mestre americà, veient que tornava a Catalunya,

li va donar un consell que Carreras seguí, i ha explicat sovint. Li aconsellà de no dedicar-se a un "tema punta", perquè anava a un país sense mitjans, i sempre es trobaria que persones amb la mateixa capacitat seva, disposant de molts més medis i equip, trobarien resultats abans. Així ho va fer i escollí un "topic" molt concret en el que ha aprofundit, aconseguint, junt amb nombrosos deixebles, resultats importants. Perquè Carreras ha estat bàsicament un creador d'escola activa i multidisciplinària. Es tractava de l'estudi dels enzims i isoenzims que intervenen en els processos de fosforilació dels glúcids, els sucres. El nivell del seu grup, en un camp tan acotat l'ha situat en un molt bon lloc entre els investigadors del tema. Per la seva obra científica va rebre, el 1991, la medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic de la Generalitat de Catalunya.

Carreras ha dedicat una part notable de la seva activitat a tasques de direcció i gestió. Ha estat degà de la facultat de medicina (1982), president de la Divisió de Ciències de la Salut (1986), en el temps en que la UB anava per divisions. Pel que fa a les societats científiques ha estat president de la Societat Catalana de Biologia (1985-89), i de la secció de Ciències Biològiques de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) (1992-94). També dues vegades vicepresident del mateix IEC (1995 i 2001). Era membre de la Reial Acadèmia de Medicina des de l'any 2006, on ingressà amb un discurs sobre "La medicina molecular. Desenvolupament i repercussions en la formació del metge", i de la que n'ha estat secretari general (2011). No era partidari de la duració llarga dels mandats en un càrrec i si s'esqueia no l'esgotava. En els últims anys s'havia dedicat intensament als problemes de l'Educació Mèdica, havent estat president de les societats catalana i espanyola d'aquesta especialitat.

ALTRES ÒBITS

La setmana següent es va produir també l'òbit del doctor Francesc Solé Balcells, acadèmic numerari emèrit, que havia estat durant dos períodes membre molt actiu de la Junta de Govern, i impulsor de la idea

que es desenvolupés la pàgina web de l'Acadèmia. Tot i ser emèrit assistia pràcticament a tots els plens i sessions, --igualment que el doctor Carreras, encara fou present en l'últim ple del dia 1 d'abril-- i, sabent que tenia una malaltia d'evolució bastant ràpida, va preparar amb detall la seva despedida.

Aquest any, i ho assenyalem des de l'última sessió necrològica, que es fa en el mes de novembre, l'Acadèmia ha tingut nou baixes per defunció: les dues ja esmentades i les de set membres corresponents, els doctors Albert Jovell Fernández, Manuel de Fuentes Sagaz, Gaspar Alomar Guinart, Maria de la O. Rodríguez López, Ignasi Balaguer Vintó, Abelard Guarner Vila i Eulàlia Planas Domingo. Llurs semblances necrològiques es faran en el mes de novembre.

ELECCIÓ DE NOUS MEMBRES

En el Ple de 4 de febrer de 2014 han estat elegits nous membres numeraris els doctors Josep Taberner Caturla i Josep M. Grau Junyent, per la secció 2a (medicina) i Carme Gomar Sancho i Manuel Trias Folch per la secció 3a (Cirurgia).

En el Ple d'1 d'abril de 2014 s'han elegit membres corresponents els doctors Santiago Ramon y Cajal Agüeras, de la secció 1a (Ciències bàsiques, diagnòstiques i terapèutiques); i Antoni Trilla i Garcia i Robert Elosua i Llanos, ambdós per la secció 4a. (Medicina Social).

ALTRES ACORDS

En el Ple de 15 d'octubre de 2013 es va aprovar, definitivament, el nou text del Reglament de la RAMC. En el mateix Ple s'aprovà l'adhesió de l'Acadèmia al Pacte Nacional pel Dret a Decidir.

La Junta de Govern del mes de juny de 2014 va acordar nomenar director de la Revista de la RAMC al Dr. Jacint Corbella.

S'acordà celebrar, a finals del mes de setembre, un acte en homenatge als acadèmics que fins ara han estat nomenats Numeraris Emèrits.

XVIII CONGRÉS D'HISTÒRIA DE LA MEDICINA CATALANA. Igualada 2014

Dels dies 20 a 22 de juny de 2014 s'ha celebrat el XVIIIè Congrés d'Història de la Medicina Catalana, amb sessions els dos primers dies en el Museu de la Pell d'Igualada i el tercer a Montserrat. Fou organitzat per la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, la Societat Catalana d'Història de la Medicina i el Centre d'Estudis Comarcals Igualadins. El Comitè organitzador local estava encapçalat per Josep M. Ustrell i Torrent, acadèmic corresponent, com a President; Rosa M. Parés i Marimon, presidenta del CECI com a vicepresidenta, i Josep M. Sánchez i Colom, com a secretari. La participació fou multidisciplinària: metges, farmacèutics, historiadors, podòlegs, principalment. Entre els temes destacaven els relatius a conservació del patrimoni mèdic i museus; aportacions locals de la comarca; l'arquitectura hospitalària a Igualada; estudis sobre la medicina a la guerra; estudis biogràfics, i altres.

El proper congrés, el XIXè està previst celebrar-lo a Puigcerdà l'any 2016. La RAMC ha encomanat la presidència i organització al Dr. Ferran Sabaté i Casellas, acadèmic corresponent i professor d'història de la medicina a la UB.

Dr. Josep Carreras i Barnés, quan va començar com a catedràtic a la FMUB